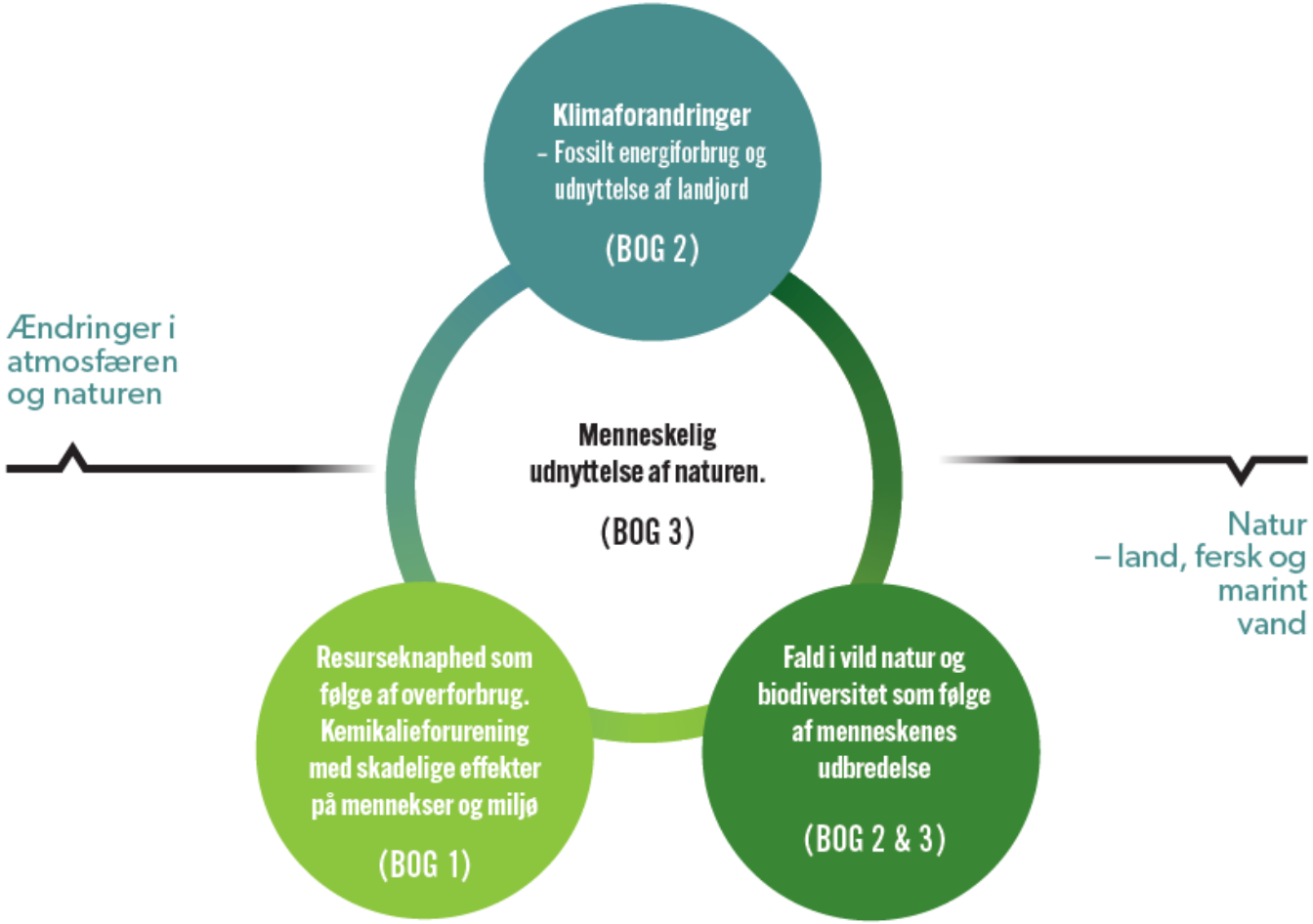
Cirkulær Økonomi og nye markedsvilkår

28. november, 2022

LAK & KNOW HOW
Gitte Haar
Center for Cirkulær Økonomi

Anthropocæne Tidsalder

Figur 1 Antropocæne Tidsalder.

Den tid vi lever i kaldes den Antropocæne Tidsalder fordi den menneskelige dominans definerer jordens geologi.

Alle figurer i denne præsentation er fra bogserien: **Grøn omstilling i virksomheder**. 2021. Gitte Haar og må ikke benyttes uden rette kildehenvisning.

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Bæredygtighed

"En bæredygtig udvikling er en udvikling, som opfylder de nuværende generationers behov, uden at bringe fremtidige generationers muligheder for at opfylde deres behov i fare."

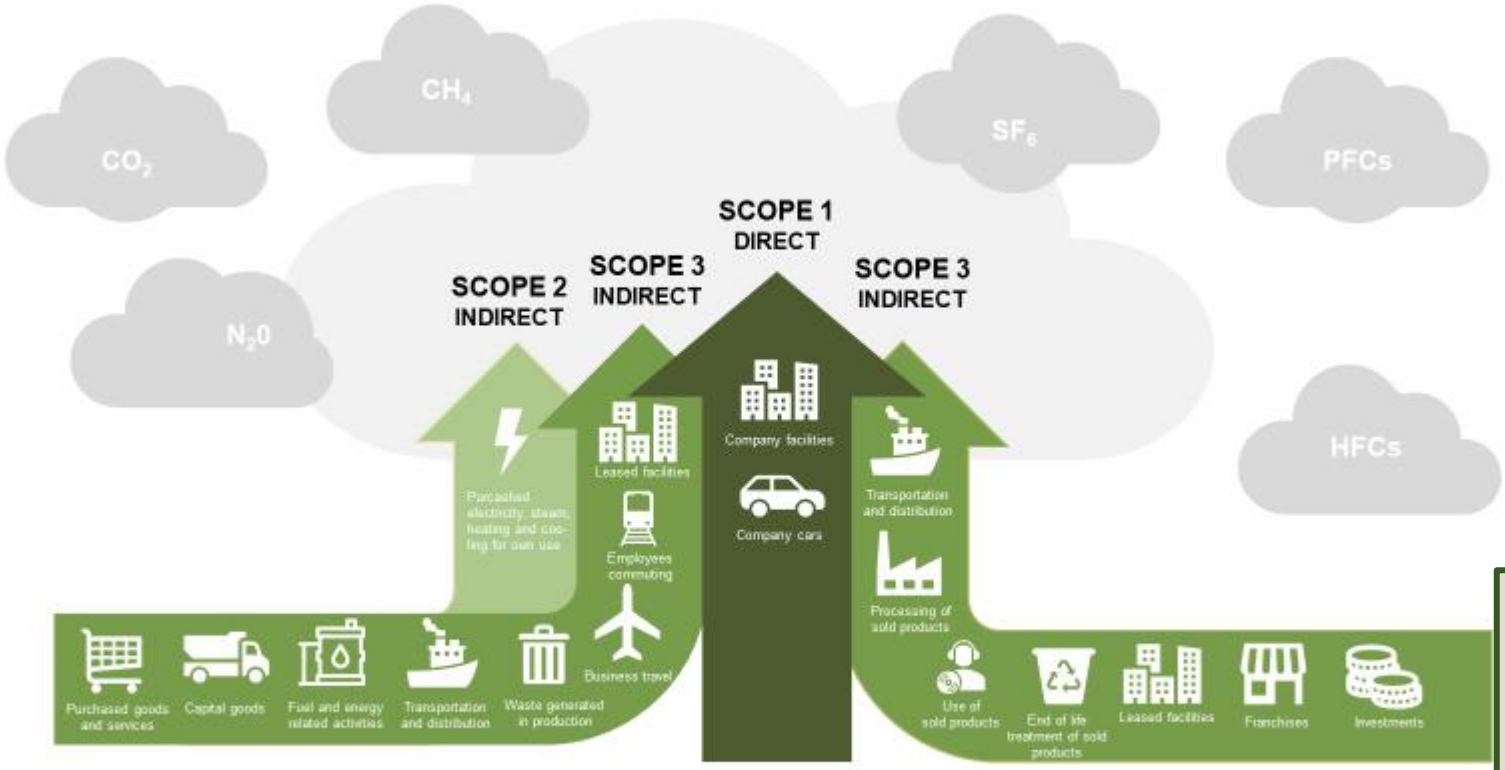
-Brundtland Kommissionen, 1986

"Vi kan ikke løse vores problemer med samme tankegang som skabte dem"

-Albert Einstein

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

FN's Klimaprotokol til virksomheder

SDU

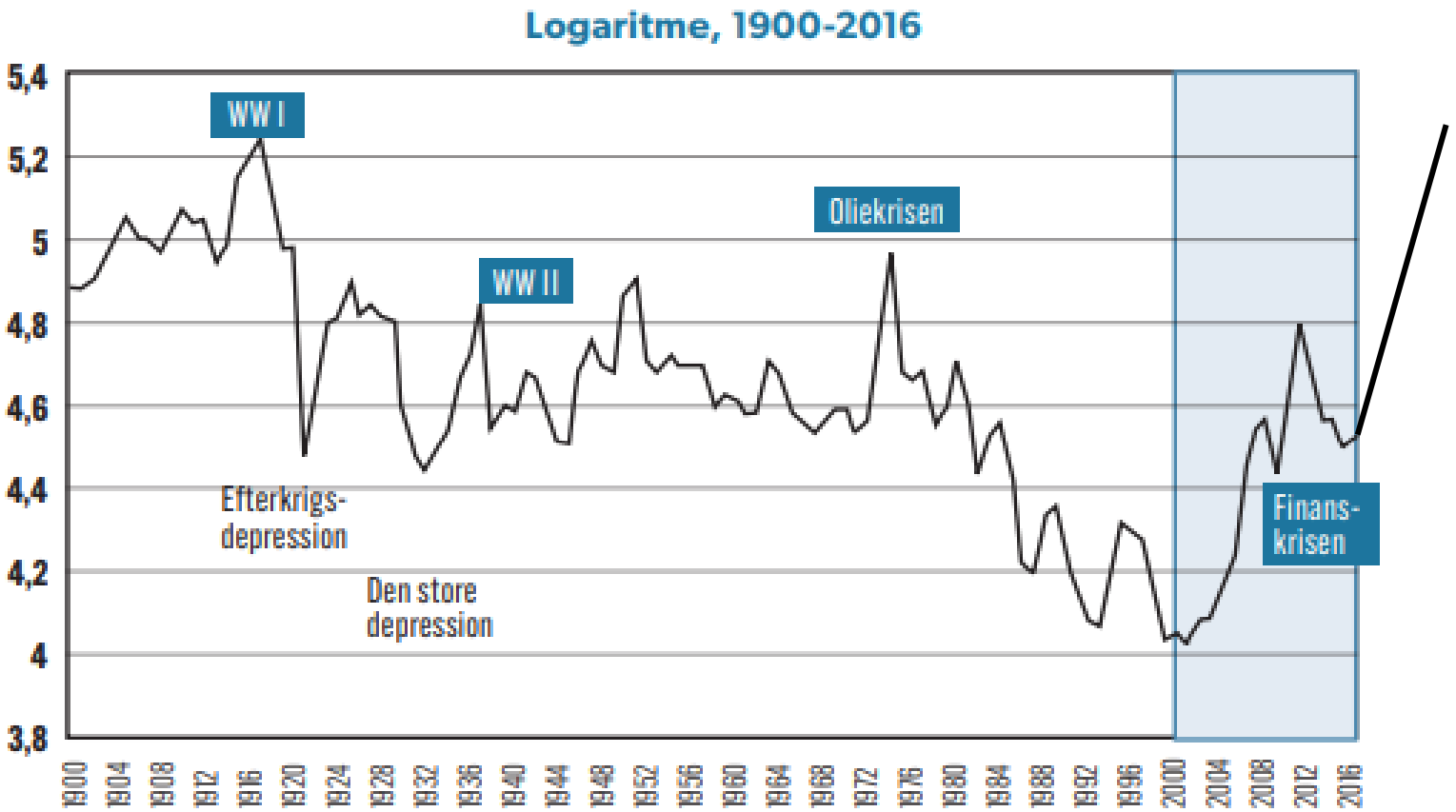
Påvirkninger:

- ✓ Klimaforandringer
- ✓ Vand
- ✓ Resurser og cirkularitet
- ✓ Biodiversitet og vild natur
- ✓ Kemi
- ✓ Social ansvarlig Sourcing
- ✓ ....

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Prisudviklingen

Figur 5 Udvikling af Forbrugerprisindex

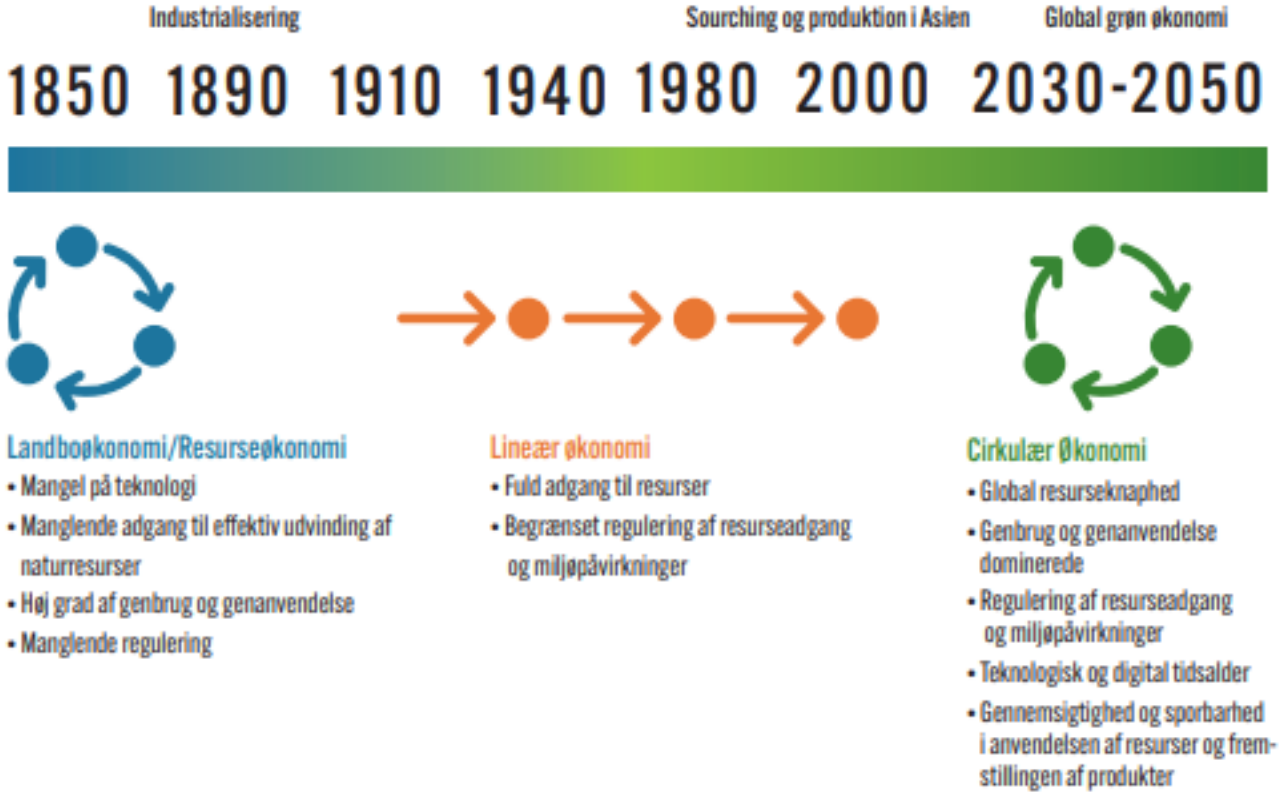
Kilde: Geronimi et al Notes on updating price indies and terms of trade for primary commodities. Research Gate 2017(5).

Metode: Handelsbestigelserne for primær varer (GYt) opdateret indtil 2016.

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Fra resurseøkonomi til cirkulær økonomi

Figur 4 Økonomiernes historiske udvikling

Cirkulær Økonomi er ikke et nyt fænomen. Oprindeligt har landenes økonomier været begrænset af adgangen til resurser. Mange lange i dag lever stadig i økonomier styret af resurseknaphed. Cirkulær Økonomi er en genetablering af økonomier der er begrænset af resurseadgang styret af regulering, gennemsigtighed og sporbarhed.

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Klimakoblingen

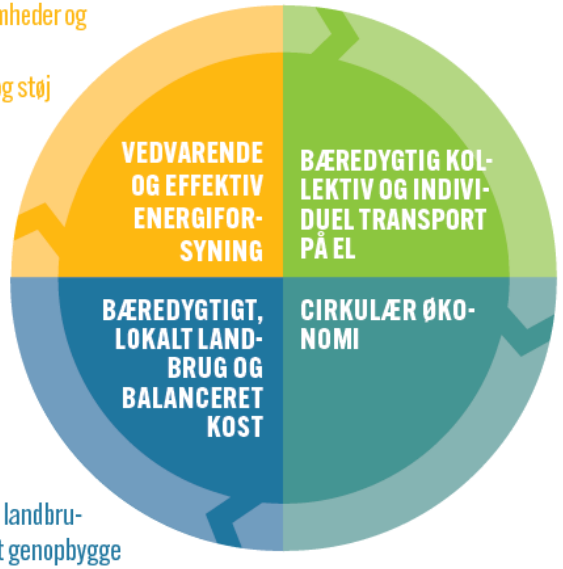
FAKTA

- Parisaftalen 1,5 – 2°C
- Realistisk ved implementering af mål 2,6 – 2,8°C
- Uændret udledning 3,5 – 5°C
- Udledningen er stigende
- 60% af jordens befolkning lever under 3 tons CO_2 / år
- Danskernes påvirkning er 11-17 tons CO_2 / år

Figur 13 Klimakomblingen i omstillingen til en bæredygtig verden

- Demokratisk og fri adgang til energi for alle medfører politisk stabilitet og skaber demokrati og mindsker fattigdom.
- Forudsigelige priser på, og forsyning af en vigtig resurse for virksomheder og mennesker.
- Mindre partikelforurening og støj fra brændselsmotor (ICE).

- Re-design af kollektiv, elektrificeret transport bidrager til rene, smarte og grønne byer.
- Mindre partikelforurening og støj

- Reetablering af vild natur i landbrugets forsyningskæde for at genopbygge biodiversitet, globalt.
- Mere balanceret forbrug af fødevarer medfører sundhed, og minimerer fedme og andre sygdomme.
- Tættere forbindelse mellem fødevareproducenter og forbrugere tydeliggør behovet for bæredygtig, lokal produktion med dyrevelfærd, biodiversitet og fravær af skadelige pesticider.
- "Urban Farming" i grønne byer får madproduktion tættere på folk og skaber nærhed til natur og biodiversitet.

- Adgang til knappe resurser via re-design, genbrug og genanvendelse, afbrænding af affald og renere miljø.
- Gen-introduktion af produkter af høj kvalitet og udfasning af produkter designet til den lineære økonomi (FMCG) skaber en bæredygtig økonomi for fremtidens generationer.
- Kontrollere og erstatte skadelige kemi i materialestrømmene gavner sundheden.

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

CENTER FOR CIRKULÆR ØKONOMI

Drivere til den grønne omstilling

- Markedskrav fra kunder, det offentlige og private aktører
- Rentabilitet både VE og cirkulære forretningsmodeller er rentable
- EU lovgivning – rammerne de næste 5-8 er kendte i EU er i særdeleshed rettet mod virksomheder
- Resurseknaphed fremmer en omstilling til CØ mod regionale økonomier
- Opgør med lange og sårbare værdikæder

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Indre grønt marked i EU i 2030

Målet med Green Deal:

- Klimaneutral senest i 2050
- Afkoble væksten fra resurseforbruget
- Ingen efterlades i stikken i den grønne omstilling

Mobilisering af industrien med en ren og cirkulær økonomi for øje

Figur 10 EU Green Deal

Illustrationen viser de overordnede rammer for Eu's Green Deal, som er vedtaget i 2020. Under dette vedtages og er vedtaget en lang række direktiver, som skal omsætte dette til handling, herunder handlingsplan for Cirkulær Økonomi og Bioøkonomistrategien. Dette skal derefter implementeres i de nationale lovgivninger.

Kilde: Kommunikation fra EU. The European Green Deal. EUR-Lex - 52019DC0640 - DA - EUR-Lex (europa.eu)

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Ny EU taksonomi til virksomhederne

Bæredygtighed

Do-no-harm kriterier:

- Bidrage positivt til mindst et af de seks miljømål
- IKKE gøre skade på de øvrige fem
- Overholde internationale retningslinjer (sociale)

ENVIRONMENT / MILJØ

- Beskyttelse af klimaet
- Klimatilpasning
- Bæredygtig brug af vand og marine økosystemer
- Cirkulær økonomi
- Forebyggelse og kontrol af forurening
- Regenerative økosystemer og beskyttelse af biodiversitet og vild natur

SOCIAL

- Diversitet og lighed
- Menneskerettigheder
- Sundhed og Sikkerhed

GOVERNANCE

- Bestyrelsesdiversitet
- Lige løn
- Ledelsesstruktur i den udvidede værdikæde

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

EU Regulering mod virksomhederne

- Corporate Sustainability Reporting Directive 2024 & 2027 (2021)
- Sustainable Investment Directive med den nye taksonomi (2021)
- Anbefalinger til god selskabsskik (2021)
- Corporate Sustainability Due Dilligence Regler: EUC regelsæt der fordre en retfærdig og bæredygtig økonomi i hele værdikæden (2022)
- Anti-greenwashing med lovgivning fra EU og håndhævelse af den danske markedsføringslov.

- Nye ecodesign kriterier, udvidet producentansvar og PEF (Product Environmental Footprint) baseret på livcyklusanalyse til benchmarking (2022)

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Grøn omstilling

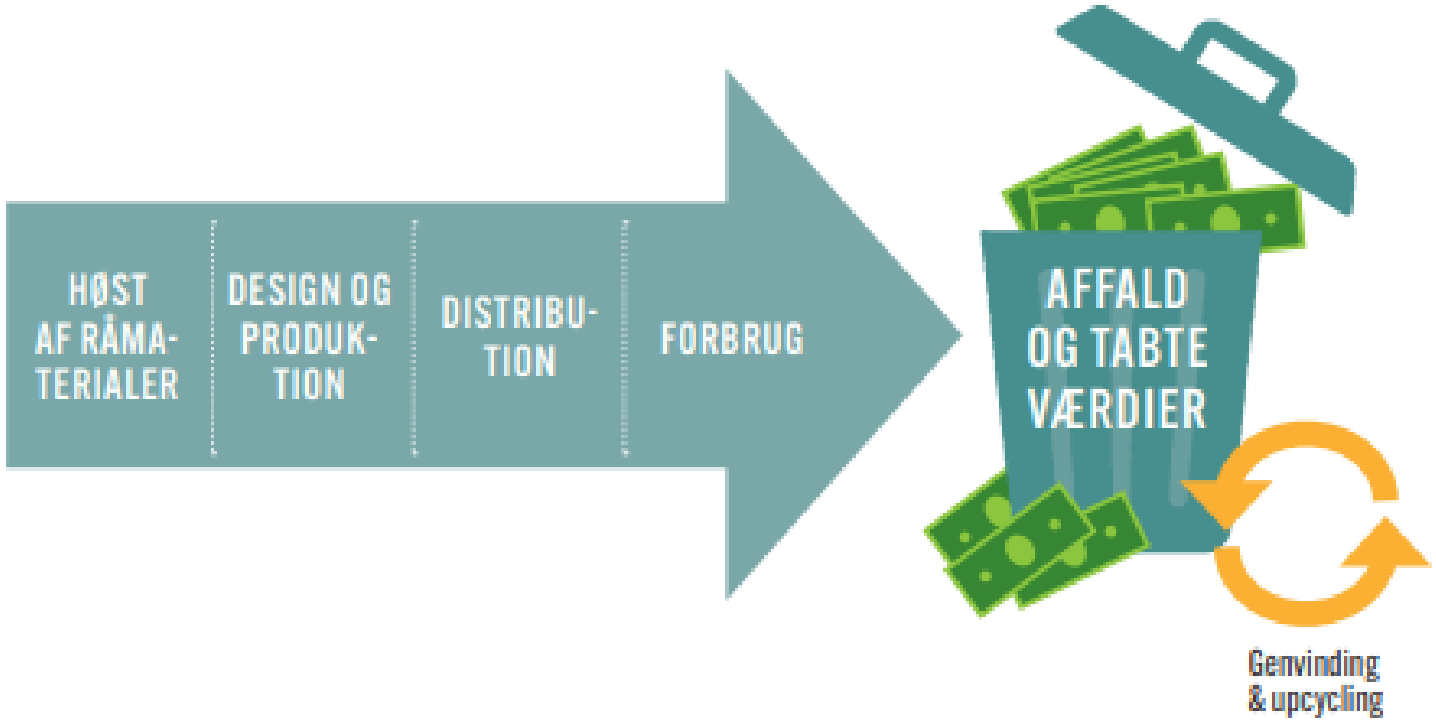
Figur 7 Grøn omstilling i virksomheder

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Den lineære økonomi

Figur 12 Den lineære økonomi

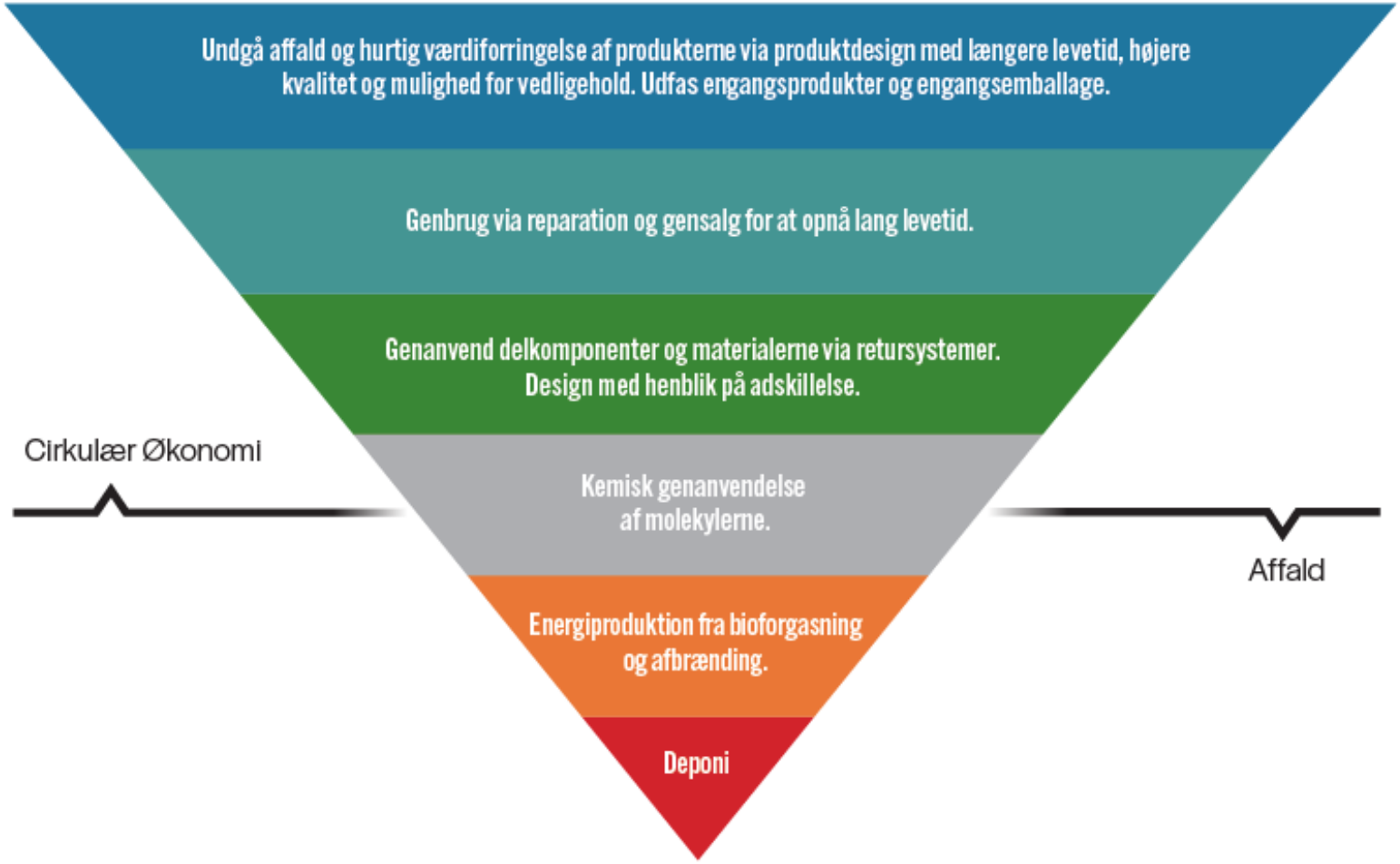
Den lineære økonomi producerer affald hvorved der tabes store værdier og der sker forurening af naturlige miljøer.

Kilde: Gitte Haar. Bog 1 Cirkulær økonomi i et virksomhedsperspektiv fra bogserien: Grøn omstilling i virksomheder. 2021.

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Resursehierarkiet

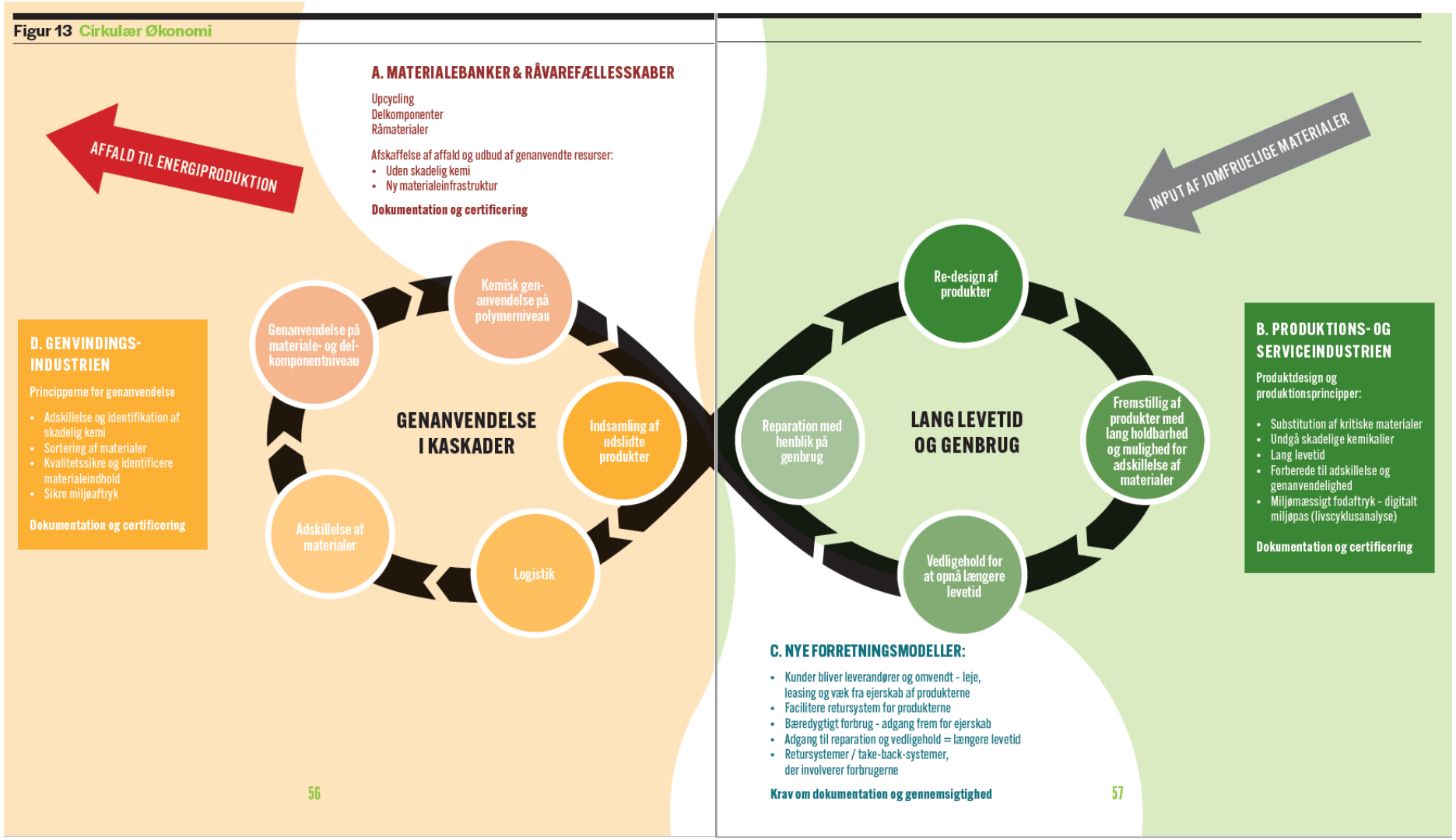
Figur 11 Resursehierarki (affaldshierarki)

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

CENTER FOR CIRKULÆR ØKONOMI

Cirkulær Økonomi i EU i 2030

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Den Cirkulær Økonomi betyder..

- **Genanvendelseskrav** fra EU på alle materialer
- **Eksport / (import) af affald forbydes**
- **Sorteringsvejledning** til husholdninger og erhverv => Norden => EU….
- **Udvidet producent ansvar (EPR)** på alle kategorier med krav om:
  - Længere holdbarhed og pligt til reparation og vedligehold i minimum 5 år.
  - Producenten får ansvar for produktet i hele livscyklus
  - Fuld anvisning af bortskaffelse via genanvendelsessystem
  - Mærkning af produkternes bortskaffelse på emballagen
- **Product Environmental Footprint** (PEF) på alle produkter:
  - Ensartet metoder for Livscyklusanalyser (LCA)
  - Benchmarking på produktniveau
  - Det offentlige skal købe ind i den bedste halvdel
- Nye samarbejder, nye værdikæder og materiale-infrastruktur
- Ny Cirkulær Bioøkonomi Strategi med meget høje ambitioner for både land og vand fases hurtigt ind.
- **Data** er en vigtig nøgle i omstillingen, hvor digitalisering og digital mærkning danner grundlaget for helt nye ikke-finansielle data, på virksomheds- og produktniveau

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Bæredygtighed og ESG i Autobranchen

- Sorteringskrav af affald fra 1. januar 2023
- EPR – Producentansvar for emballage gælder fra 1. januar 2025 (endelig bekendtgørelse i 2023)
- EPR – på andre produkter kommer løbende frem mod 2030 – for elektronik (WEEE) skærpes kravene med det eksisterende producentansvar (EPR)
- Kemikaliekrav er stigende med løbende udfasning af kritiske stoffer (styrenfri spatel)
- CSRD – rapporteringsdirektivet gælder fra hhv. 2024 og 2027 afhængig af størrelse
- SID – investeringsdirektivet gælder investorer, banker, kapitalfonde og forsikringsselskaber – hvornår stiller de krav til leverandører?
- Krav fra kunderne – værksteder, private?
- Krav fra forretningen – hvornår kan det svare sig:
  - det er rentabelt at omstille i scope 1 og 2
  - hvornår er det rentabelt at omstille i scope 3 – altså indføre cirkulær forretningsmodel og hvilken markedsposition skaber det?

ER DETTE EN COMPLIANCE DAGSORDEN ELLER ER DETTE EN FORRETNINGSDAGSORDEN?

Omstilling af forretningsmodellen

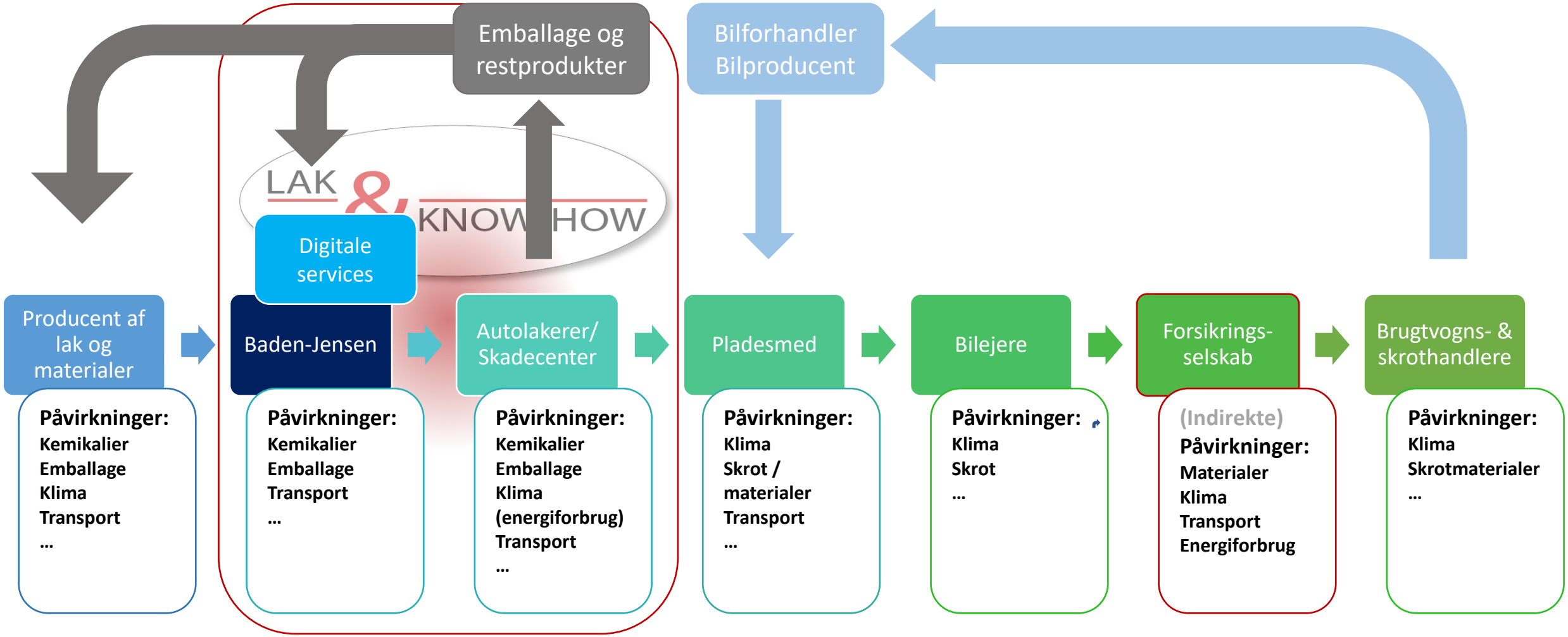
- Det vigtige her er at se på hele værdikæden og forstå hvor krav og potentialer opstår
- Tag udgangspunkt i materialerne og de fysiske elementer.
- Dette er en forandring der drives af at skabe mere skånsomme produkter og processer
- Det er en forandring der stiller krav til dokumentation før det kan markedsføres

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

CENTER FOR CIRKULÆR ØKONOMI

Udkast til værdikæden i lak og autolakering

© Center for Cirkulær Økonomi, 2022

Visitkort

Gitte Haar

Center for Cirkulær Økonomi

gitte@c-c-e.dk

+45 3115 2277

www.c-c-e.dk

